

22.12.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**22 Aralık 2023
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

22 Aralık 2023 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİK

— Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Merkezi Araştırma Laboratuvarı Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞLER

- Bankalarca Ticari Müşterilerden Alınabilecek Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2020/4)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2023/38)
- Finansal Tüketicilerden Alınacak Ücretlere İlişkin Usûl ve Esaslar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2020/7)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2023/39)
- Menkul Kıymet Tesisi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2023/40)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 26/10/2023 Tarihli ve E: 2020/73, K: 2023/181 Sayılı Kararı

YÜKSEK SEÇİM KURULU KARARLARI

- Yüksek Seçim Kurulunun 20/12/2023 Tarihli ve 2023/1572 Sayılı Kararı ve Eki Siyasi Partilerin Ön Seçim veya Aday Yoklaması Yöntemleriyle Aday Tespitine İlişkin 125 Sayılı Genelge
- Yüksek Seçim Kurulunun 21/12/2023 Tarihli ve 2023/1574 Sayılı Kararı ve Eki SSPS-Sandık Sonuçları Paylaşım Sistemi Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Genelge

Hazine'ye ait 1,3 milyar metrekare tarım arazisi 80 bin çiftçiye kiralandı

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhaseki, tarımsal faaliyette bulunmalarını sağlamak amacıyla 80 bin çiftçiye Hazine'ye ait 1,3 milyar metrekare tarım arazisinin 10 yıl süreyle kiralandığını bildirdi.

Bakanlıktan yapılan açıklamaya göre, Milli Emlak Genel Müdürlüğünce çiftçilerin tarımsal faaliyette bulunmalarını teşvik etmek amacıyla 2018'den bu yana yürütülen çalışmalar kapsamında Hazine'ye ait 1,3 milyar metrekare tarım arazisi, topraksız ve yeterli toprağı olmayan 80 bin çiftçiye ecrimisil bedelinin yarısı üzerinden 10 yıl süreyle kiraya verildi.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhaseki, konuyla ilgili yaptığı açıklamada, şu ifadeleri kullandı:

"Bakanlık olarak sadece sağlıklı ve kimlikli şehirler üretmiyor aynı zamanda vatandaşlarımızı her alanda desteklemeye devam ediyoruz. Bu anlamda Milli Emlak Genel Müdürlüğümüz eliyle 1,3 milyar metrekare araziyi vatandaşlarımıza uygun bedeller karşılığında kiraladık. Tarım yapmak isteyip toprağı bulunmayan veya çok az bir alanı bulunan vatandaşlarımızın başvurularını değerlendirdik ve 80 bin çiftçimize tahsisleri gerçekleştirdik. İnşallah burada yetişecek ürünler Türkiye'nin tarımsal üretimine, ihracatına ve büyük Türkiye hedefimize katkı sunacak. Vatandaşlarımıza hayırlı, uğurlu olsun."

Tarımsal girdi fiyat endeksi yıllık yüzde 40,11 arttı

Tarımsal girdi fiyat endeksi (Tarım-GFE), ekimde aylık bazda yüzde 2,06, yıllık bazda yüzde 40,11 artış gösterdi.

Türkiye İstatistik Kurumu, ekim ayına ilişkin Tarım-GFE verilerini açıkladı. Buna göre, endeks, ekimde bir önceki aya kıyasla yüzde 2,06, geçen yılın aralık ayına göre yüzde 35,87, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 40,11 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 51,53 yükseldi.

Ana gruplarda bir önceki aya göre, tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 1,95, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 2,74 artış kaydedildi. Geçen yılın aynı ayına göre tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 35,28, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 77,01 artış gerçekleşti.

Alt gruplar

Yıllık Tarım-GFE'ye göre 4 alt grup daha düşük, 7 alt grup daha yüksek değişim gösterdi. Yıllık artışın az olduğu alt gruplar yüzde 10,24 ile gübre ve toprak geliştiriciler, yüzde 25,41 ile tarımsal ilaçlar oldu. Geçen yıla göre yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise yüzde 123,88 ile veteriner harcamaları ve yüzde 95,88 ile diğer mal ve hizmetler olarak kayıtlara geçti.

Aylık Tarım-GFE'ye göre 3 alt grupta daha düşük, 8 alt grupta daha yüksek değişim görüldü. Geçen aya göre artışın düşük olduğu alt gruplar yüzde 0,92 ile hayvan yemi, yüzde 1,70 ile tarımsal ilaçlar oldu. Buna karşılık, aylık artışın yüksek olduğu alt

22.12.2023

gruplar yüzde 9,69 ile veteriner harcamaları ve yüzde 4,38 ile diğer mal ve hizmetler olarak hesaplandı. Bir önceki aya göre azalış gösteren tek alt grup, yüzde 0,74 ile gübre ve toprak geliştiriciler oldu.

Merkez Bankası faiz kararını açıkladı

Merkez Bankası, politika faizini beklentiler dahilinde 250 baz puan artırarak, yüzde 42,5 seviyesine çekti. Karar metninde, "Parasal sıkılaştırma sürecini destekleme amacıyla kullandığı sterilizasyon araçlarının çeşitliliğini artırarak miktarsal sıkılaştırmaya devam edecektir" denildi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), aralık ayı faiz kararını açıkladı. Buna göre banka yılın son toplantısında, **politika faizini 250 baz puan artırarak, yüzde 42,5 seviyesine yükseltti**. Piyasa beklentisi, faizin 250 baz puan artırılması yönündeydi. Karar metninde, "**Parasal sıkılaştırma sürecini destekleme amacıyla kullandığı sterilizasyon araçlarının çeşitliliğini artırarak miktarsal sıkılaştırmaya devam edecektir**" denildi.

Merkez Bankası, haziranda 650, temmuzda 250, ağustosta 750, eylül, ekim ve kasımda 500'er baz puan olmak üzere altı toplantıda toplam 3 bin 150 baz puan faiz artırmıştı.

Merkez Bankası'nın bir sonraki toplantısı 25 Ocak tarihinde gerçekleştirilecek.

Karar metninde yer alan ifadeler şöyle:

"Kasım ayında sınırlı bir artış kaydeden manşet enflasyon son Enflasyon Raporu'nda sunulan görünümle uyumlu seyretmektedir. Yurt içi talebin mevcut seviyesi, hizmet fiyatlarındaki katılık ve jeopolitik riskler enflasyon baskılarını canlı tutmaktadır. Öte yandan, yakın döneme ilişkin göstergeler, parasal sıkılaştırmanın finansal koşullara yansımalarıyla yurt içi talepteki dengelenmenin devam ettiğine işaret etmektedir. Kurul,

enflasyon beklentileri ve fiyatlama davranışlarında sınırlı bir iyileşmenin başladığını da değerlendirmektedir. Dış finansman koşullarındaki belirgin iyileşme, rezervlerde süregelen artış, talepteki dengelenmenin cari işlemler hesabına desteği ve Türk lirası varlıklara yurt içi ve yurt dışı talebin güçlenerek artması, döviz kuru istikrarı ve para politikasının etkinliğine güçlü katkıda bulunmaktadır. Bu çerçevede, aylık enflasyonun ana eğilimindeki düşüş sürmektedir.

Kurul, dezenflasyonun tesisi için gerekli parasal sıkılık düzeyine önemli ölçüde yaklaşıldığını değerlendirerek parasal sıkılaştırma hızını yavaşlatmıştır. Kurul, parasal sıkılaştırma adımlarını en kısa zamanda tamamlamayı öngörmektedir. Fiyat istikrarının kalıcı tesisi için gerekli parasal sıkılığın ise gerektiği müddetçe sürdürüleceği değerlendirilmiştir.

Kurul, mevcut mikro- ve makroihtiyati çerçeveyi, piyasa mekanizmasının işlevselliğini artıracak ve makro finansal istikrarı güçlendirecek şekilde sadeleştirmektedir. Kredi faizlerinin hedeflenen finansal sıkılık düzeyiyle uyumlu olduğu değerlendirilirken, Türk lirası mevduat payının artırılmasına yönelik düzenlemelerin, parasal sıkılaştırma eşliğinde aktarım mekanizmasını güçlendirmeye ve bankacılık sisteminin fonlama kompozisyonunu iyileştirmeye devam edeceği öngörülmektedir. Kurul, faiz kararlarının yanı sıra, parasal sıkılaştırma sürecini destekleme amacıyla, kullandığı sterilizasyon araçlarının çeşitliliğini artırarak miktarsal sıkılaştırmaya devam edecektir.

Kurul, politika kararlarını parasal sıkılaştırmanın birikimli ve gecikmeli etkilerini de dikkate alarak, enflasyonun ana eğilimini geriletecek ve orta vadede yüzde 5 hedefine ulaştıracak parasal ve finansal koşulları sağlayacak şekilde belirlemeye devam edecektir.

Enflasyon ve enflasyonun ana eğilimine ilişkin göstergeler yakından takip edilecek ve Kurul, fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda elindeki tüm araçları kararlılıkla kullanmaya devam edecektir."

Bakan Işıkhan'dan asgari ücret açıklaması: Memur maaşına zam için oran verdi

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan, TBMM Genel Kurulu'nda açıklamalarda bulundu. Işıkhan, çalışan emeklilere 5 bin lira ikramiyeyle ilgili, "Kanun teklifi Meclis'te kabul edilip, Resmi Gazete'de yayımlandıktan sonra ödemeleri iki gün içinde yapacak şekilde hazırlıklarımızı tamamladık" dedi. Bakan, asgari ücretle ilgili konuşurken memur maaşına zam için oran verdi.

Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 2024 yılı bütçeleri, TBMM Genel Kurulunda kabul edildi. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan, TBMM Genel Kurulu'nda açıklamalarda bulundu.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan, AK Parti iktidarları döneminde en önemli önceliğin çalışanların enflasyona ezdirilmemesi olduğunu, 2002'de 184 lira olan net asgari ücretin, 2023'te 11 bin 402 liraya çıkarılarak enflasyondan arındırılmış şekilde reel olarak üç katına yükseltildiğini belirtti.

Tüm ücret gelirlerinin asgari ücrete kadar olan kısmından damga ve gelir vergilerinin kaldırıldığını hatırlatan Işıkhan, bunun gelir dağılımı ve vergi adaleti bakımından önemli bir adım olduğunu vurguladı.

Bakan Işıkkhan, "2002 yılında kişi başına düşen gayri safi yurt içi hasılamız 3 bin 608 dolar iken 2022'de 10 bin 659 dolar olmuştur. Yani yaklaşık 3 kat artmıştır. Dolayısıyla biz çalışanlarımıza ülkemizin büyüme oranlarıyla neredeyse birebir aynı düzeyde ücret düzeyini vermişiz. Bu, ülkemizin büyümesinden çalışanlarımızın da pay aldığı anlamına gelmektedir" diye konuştu.

Asgari ücret ne kadar olacak?

Asgari ücret komisyon çalışmalarına 11 Aralık'ta başladığını anımsatan Işıkkhan, yıl bitmeden komisyon çalışmalarının tamamlanacağına işaret etti.

Vedat Işıkkhan, "Tüm paydaşlarımızla diyalog ve istişare halinde, açık yüreklilikle süreci yürütüyoruz. Çünkü biz emeğin kutsallığına inanıyoruz. Bizler emeğin aldığı ücreti artırmanın yolunun büyümeden ve istihdamın artmasından geçtiğini çok iyi biliyoruz. Hep diyoruz ve her zaman da diyeceğiz ne çalışanlarımızı, ne memurlarımızı, ne emeklilerimizi hiçbir zaman enflasyona ezdirmedik ve ezdirmeyeceğiz" dedi.

Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararı uyarınca, memurlar için, 2024 yılı için yüzde 15+yüzde 10, 2025 için yüzde 6 ve yüzde 5 maaş artışı yapılması ve enflasyon farkı verilmesinin kararlaştırıldığını belirten Işıkkhan, son 5 aylık TÜİK verilerine göre, TÜFE'nin yüzde 33,66 olarak gerçekleştiğini dile getirdi.

Memur maaşı için oran verdi

Bakan Işıkkhan, "Enflasyon farkıyla birlikte 2024 ocak ayında memur maaşlarının yüzde 50 civarında artacağı tahmin edilmektedir. 2002 yılında 392 lira olan en düşük memur maaşı 2023'te 22 bin liraya çıkarılarak nominal olarak 56 kat, reel olarak da yüzde 266 oranında artış sağlanmıştır" ifadelerini kullandı.

2016 yılında başlatılan Asgari Ücret Desteğini 2023 yılı temmuz ayı itibarıyla sigortalı başına aylık 500 liraya yükselttiklerini bildiren Işıkkhan, 2023 yılının dokuz ayı için 1,7 milyon iş yerinde yaklaşık 24,8 milyar lira asgari ücret desteği verdiklerini kaydetti.

15 Ocak 2023 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren 3600 ek gösterge düzenlemesi ile çalışan ve emekli 5,3 milyon kamu personeli ve bunların hak sahiplerinin ek göstergelerinin yeniden belirlenmesini sağladıklarını hatırlatan Işıkkhan, "Bununla beraber, birinci dereceye yükselen devlet memurlarımız için 3600 ek gösterge düzenlemesini de hükümet olarak en kısa sürede hayata geçireceğiz" diye konuştu.

Bakan Işıkkhan, bu yılın başında kamuda sözleşmeli olarak görev yapan 460 bin personeli de kadroya geçirdiklerini kaydetti.

Kamuoyunda EYT adıyla bilinen düzenlemeyi hayata geçirdiklerini hatırlatan Işıkkhan, "EYT kapsamında düzenlenmeden faydalanan kişi sayısı bugün itibarı ile yaklaşık 2 milyon" dedi.

Çalışan emeklilere 5 bin TL ikramiye ne zaman ödenecek?

Çalışmayan emeklilere bir defaya mahsus olmak üzere 5 bin lira ödeme yaptıklarını anımsatan Işıkhan, "Çalışan emeklilerimiz için de kanun teklifi Meclis'te kabul edilip, Resmi Gazete'de yayımlandıktan sonra ödemeleri iki gün içinde yapacak şekilde hazırlıklarımızı tamamladık. Yeni yılda bütçemiz doğrultusunda emekli maaşlarının iyileştirilmesine yönelik çalışmalarımızı sürdüreceğiz" ifadelerini kullandı.

Bakan Işıkhan, ev kadınlarına isteğe bağlı sigortalılık kapsamında prim teşviki vermeyi ve küçük esnafın emeklilik prim gün sayısı şartını ise 7200 güne düşürmeyi planladıklarını bildirdi.

Merkez Bankası rezervlerinde yeni zirve

Merkez Bankası rezervleri, mayıs sonundan bu yana 44,1 milyar dolar artarak 142,5 milyar dolar ile tüm zamanların en yüksek seviyesine çıktı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), toplam rezervleri artışını geçen hafta da sürdürdü ve yeni zirvesini gördü.

TCMB verilerine göre, brüt rezervler 15 Aralık itibarıyla 890 milyon dolar artarak 94 milyar 509 milyon dolardan, 95 milyar 399 dolara yükseldi. Böylece 24 Kasım 2017 tarihinde görülen 96 milyar 350 milyon dolardan sonra en yüksek seviyeye çıktı.

Altın rezervleri 46 milyar 864 milyon dolardan 47 milyar 129 milyon dolara, toplam rezervler 141 milyar 374 milyon dolardan 142 milyar 528 milyon dolara geldi. Böylece toplam rezervler üst üste üçüncü haftada tarihi zirvesini gördü.

Bir önceki hafta 38 milyar 153 milyon dolar olan net uluslararası rezervler, söz konusu haftada 974 milyon dolar azaldı ve 37 milyar 179 milyon dolara indi.

Bankacılık sektörünün mevduatı arttı

Bankacılık sektörünün toplam mevduatı, 15 Aralık ile biten haftada 270,5 milyar lira artarak 14 trilyon 874,3 milyar liraya yükseldi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından haftalık para ve banka istatistikleri yayımlandı. Buna göre, bankacılık sektöründeki toplam mevduat (bankalar arası dahil), 15 Aralık ile biten haftada 270 milyar 540 milyon 819 bin lira artışla 14 trilyon 874 milyar 284 milyon 560 bin liraya yükseldi.

Aynı dönemde bankalardaki TL cinsi mevduat yüzde 3,09 yükselişle 8 trilyon 529 milyar 415 milyon 924 bin lira, yabancı para (YP) cinsinden mevduat ise yüzde 0,87 artarak 5 trilyon 734 milyar 762 milyon 540 bin lira oldu.

Bankalarda bulunan toplam YP mevduatı, geçen hafta 208 milyar 824 milyon dolar düzeyinde gerçekleşirken, bu tutarın 176 milyar 128 milyon doları yurt içinde yerleşik kişilerin hesaplarında toplandı.

Yurt içi yerleşiklerin toplam YP mevduatında, parite etkisinden arındırılmış veriler göz önünde bulundurulduğunda 15 Aralık itibarıyla 327 milyon dolarlık azalış görüldü.

Taksitli ticari kredi miktarı arttı

Mevduat bankalarındaki tüketici kredileri, geçen hafta yüzde 0,16 azalarak 1 trilyon 395 milyar 627 milyon 849 bin lira oldu. Aynı dönemde taksitli ticari krediler yüzde 1,04 yükselişle 1 trilyon 232 milyar 333 milyon 54 bin lira, kredi kartları bakiyesi ise yüzde 0,67 artışla 1 trilyon 434 milyar 95 milyon 61 bin lira oldu.

22.12.2023

Mevduat bankalarındaki tüketici kredilerinin 396 milyar 28 milyon 160 bin lirası konut, 69 milyar 789 milyon 234 bin lirası taşıt ve 929 milyar 810 milyon 455 bin lirası diğer kredilerden oluştu.

Bankacılık sektörünün TCMB dahil toplam kredi hacmi de 15 Aralık ile biten haftada 79 milyar 488 milyon 609 bin lira artarak 10 trilyon 944 milyar 472 milyon 639 bin liraya yükseldi. Toplam kredi hacmi, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 53,52 artış kaydetti.

KKM hesaplarında erime devam ediyor

Kur korumalı mevduat hesaplarında, önceki hafta 18,7 milyar TL düşüş gerçekleşerek, 2,68 trilyon TL'ye geriledi.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun (BDDK) haftalık bülteninde yer alan bilgilere göre, kur korumalı TL mevduat ve katılma hesapları 2 trilyon 701 milyar TL'den 2 trilyon 682,4 milyar TL'ye geriledi.

Aynı haftada krediler 11 trilyon 303 milyar TL'den 11 trilyon 374,1 milyar TL'ye, mevduat 14 trilyon 162 milyar TL'den 14 trilyon 469,4 milyar TL'ye yükseldi.

Tüketici kredileri 1 trilyon 483 milyar TL'den 1 trilyon 481,2 milyar TL'ye, bireysel kredi kartları 1 trilyon 73 milyar TL'den 1 trilyon 79,5 milyar TL'ye çıktı.

Takipteki alacaklar ise 175,9 milyar TL'den 175,7 milyar TL'ye geriledi.

Veriler 15 Aralık ile biten haftayı kapsıyor.

Döviz mevduatı 779 milyon dolar arttı

Yurt içi yerleşiklerin döviz mevduatı bir haftada 779,10 milyon dolar artış gösterdi.

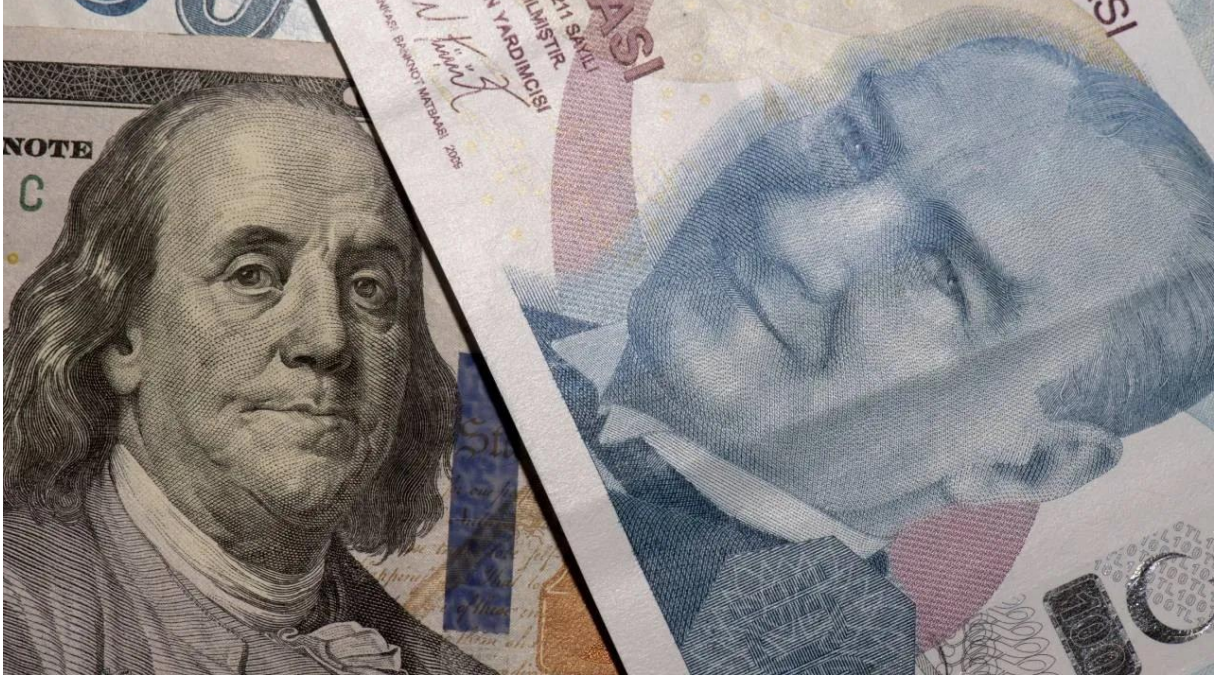
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından açıklanan verilere göre, bir önceki hafta 175 milyar 348,5 milyon dolar olan yurt içi yerleşiklerin döviz mevduatı 15 Aralık ile sona eren haftada 176 milyar 127,50 milyon dolara geldi.

Gerçek kişilerin döviz mevduatları bir önceki haftaya göre 292,60 milyon dolar artarak 100 milyar 886,10 milyon dolar olurken, tüzel kişilerin döviz mevduatı 486,0 milyon dolar artarak 75 milyar 241,50 milyon dolara yükseldi.

Yurt içi yerleşiklerin parite etkisinden arındırılmış toplam yabancı para mevduatı 327 milyon dolar azaldı. Parite etkisinden arındırıldığında gerçek kişilerin döviz mevduatları 309 milyon dolar azalırken, tüzel kişilerin döviz mevduatları 18 milyon dolar düşüş gösterdi.

Deutsche Bank'tan Türkiye analizi: Dolar 36 liraya çıkacak

Deutsche Bank Ortadoğu ve Doğu Avrupa Araştırma Direktörü Christian Wietoska, TCMB'nin seneye 4. çeyreğin başı itibariyle faiz indirimlerine başlayabileceğini öngördüklerini belirtti. Wietoska, 2024 sonu itibarıyla dolar kurunun 36 lira seviyesine gelmesini beklediklerini aktardı.

Deutsche Bank Ortadoğu ve Doğu Avrupa Araştırma Direktörü Christian Wietoska, Türkiye'de para politikası duruşundaki dönüş ve seçimlerden beri alınan mali önlemlerin TL'yi desteklediğini kaydetti.

BloombergHT'nin sorularını yanıtlayan Wietoska, "Ekonomide yeniden dengelenmeyle birlikte piyasaya nakit girişlerinin hızlandığını görüyoruz. Türk tahvil piyasasına uzun süredir bu kadar yüksek giriş yaşanmamıştı. Sermaye tarafındaki girişlerin istikrar kazanması daha iyi bir süreci beraberinde getirebilir" diye konuştu.

"2024 sonu dolar kuru hedefimiz 36 lira"

Kurda nominal bazda yükselişin sürmesini beklediklerini kaydeden Wietoska, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Kurun özellikle seçimlere doğru reel bazda çok iyi performans göstereceğine inanıyoruz. 2024 sonu itibarıyla Dolar/TL kuru hedefimiz 36. Nominal anlamda değer kaybının çok kademeli olacağına inanıyoruz."

Uzun vadeli tahvillerde rallinin son dönemde hızlandığına dikkat çeken Wietoska, 2024 yıl sonunda 10 yıl vadeli tahvillerde yüzde 25 getiri beklediklerini belirtti.

Erken faiz indirimi TL üzerinde baskı kurar

TCMB'den bugünkü toplantıda 250 baz puan faiz artışı beklediklerini kaydeden Wietoska, baz senaryolarının Ocak ayında da 250 baz puan daha faiz artışı yönünde olduğunu söyledi. Wietoska'ya göre, faizlerin yüzde 42,5 seviyesinde kalma riski var. Bu nedenle TCMB'nin Perşembe günü vereceği mesajlar önemli olacak.

Kurumun tepe faiz beklentisi yüzde 42,5-45. Mayıs'ta enflasyonun yüzde 70 ile tepe yapmasını ardından yazın sert bir şekilde aşağı gelmesini beklediklerini kaydeden Wietoska, faiz indirimi beklentilerine ilişkin şunları söyledi:

"Bu düşüş TCMB'ye 2024'te faiz indirimleri için alan verecek. TCMB'nin 4.çeyreğin başı itibariyle faiz indirimlerine başlayabileceğini öngörüyoruz. Son dönemde FED ile AMB'den faiz indirimi beklentileri öne çekildi. Bunun Türkiye'de de olabileceğini düşünüyorum.TCMB, yaz sonrası faiz indirimine başlayabilir. Faiz indirimi çok erken başlarsa portföy akışları ve TL üzerinde baskıya neden olabilir. Eğer enflasyon yüzde 50'ye gerilerse TCMB, faiz indiriminin hızını tartışmaya başlayabilir.Temel senaryomuz, faiz indirimlerinin 2024'ün son çeyreği itibariyle başlayacağı yönünde ama yaz sonunda faiz indirimlerine başlanması ihtimalini de göz ardı etmiyoruz."

CHP'de Çanakkale, Konya, Samsun ve Manisa dahil 9 ilin belediye başkan adayları belli oldu

CHP Sözcüsü Deniz Yücel, PM toplantısı sonrası CHP'nin 3'ü büyükşehir olmak üzere 9 il toplamda 287 yerde belediye başkan adaylarını açıkladı.

31 Mart Yerel Seçimleri öncesinde siyasi partiler hazırlıkları sürüyor. 227 seçim bölgesinde adaylarını açıklayan CHP dün geceki Parti Meclisi toplantısından sonra 3'ü büyükşehir olmak üzere 9 il, toplamda 287 yerde daha adayları açıkladı.

CHP Genel Başkanı Özgür Özel'in memleketi **Manisa**'da, Mimarlar Odası Manisa Şube Başkanı **Ferdi Zeyrek**, **Konya**'da **İsmail Sonkaya**, **Samsun**'da **Cevat Öncü** CHP'nin büyükşehir belediye başkan adayları oldu. CHP Sözcüsü Deniz Yücel'in açıkladığı iller ve adayların isimlerinin tamamı şöyle:

* **Konya** Büyükşehir Belediye Başkan Adayı **İsmail Soykaya**

* **Manisa** Büyükşehir Belediye Başkan Adayı **Ferdi Zeyrek**

* **Samsun** Büyükşehir Belediye Başkan Adayı **Cevat Öncü**

* **Çanakkale** Belediye Başkan Adayı **Muharrem Erkek**

Mevcut CHP'li Belediye Başkanı Ülgür Gökhan'ın yeniden aday olmadığı Çanakkale'de bu ilin önceki dönem milletvekili Muharrem Erkek belediye başkan

22.12.2023

adayı oldu. Erkek, Mayıs seçimleri öncesine kadar MYK üyesiydi ve hukuk işlerinden sorumlu genel başkan yardımcısıydı.

* **Kırşehir** Belediye Başkan Adayı **Selahattin Ekicioğlu**

* **Bartın** Belediye Başkan Adayı **Muhammed Rıza Yalçinkaya**

* **Amasya** Belediye Başkan Adayı **Turgay Sevindir**

* **Kütahya** Belediye Başkanı Adayı **Elif Kahveci**

* **Ardahan** Belediye Başkanı Adayı **Faruk Demir**

Türkiye, nüfusa göre hekim ve hemşire oranında OECD’de sonuncu

Hekim göçü tartışmaları sürerken AİFD raporuna göre Türkiye, hekim ve hemşire oranında OECD’de sonuncu sırada yer alıyor. Küresel ilaç pazarının 2022’de büyüklüğünün yaklaşık 1,5 trilyon dolara ulaştığı kaydedilen raporda, Türkiye’nin 7.7 milyar dolar ile 22. olduğu belirtildi.

Mehmet KAYA

Türkiye’de son dönemde, hekim göçü tartışmaları sürerken, Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği (AİFD) tarafından yayımlanan raporda, Türkiye’nin OECD içinde nüfusa oranla en düşük hekim ve hemşire sayısına sahip olduğu belirtildi.

AİFD ve Avrupa İlaç Endüstrileri ve Birlikleri Federasyonu (EFPIA) sponsorluğunda IQVA tarafından hazırlanan Türkiye İlaç Raporu yayımlandı. Raporda, sağlık sektörü verileri ve ilaç sektörü değerlendirmelerine yer verildi. Sağlık sektör raporunda, Türkiye’nin kişi başına sağlık harcaması, ilaç harcamasında OECD içinde en düşük ülkelerden biri olduğu ve hem sağlık hem de ilaçta kamu tarafından karşılanan kısmın yüksek olduğu belirtildi. Yine de bu karşılaştırmalarda OECD içindeki performans sınırlı kaldı.

Raporda 1000 kişi başına düşen hekim oranında 2,2 oranıyla en düşük ülke olurken, yine bin kişi başına hemşirede 2,8 oranı ile en düşük orana sahip ülke oldu.

Türkiye ilaçta 22. büyük pazar

Küresel ilaç pazarının 2022 yılında büyüklüğünün 1 trilyon 448 milyar dolara ulaştığı belirtilen raporda, Türkiye'nin 7.7 milyar dolar ile 22. sırada yer aldığı vurgulandı. Bu tutarın, COVID-19 salgının etkisinin sürdüğü önceki yıla göre yüzde 4,8 oranında gerileme gösterdiğine dikkat çekildi. Diğer yandan küresel pazarın 2022'de önceki yıla göre yüzde 7,8 oranında arttığı, son 5 yılda ise yüzde 6,9 oranında bileşik büyümeye sağladığı belirtildi.

Dünyanın en büyük 50 şirketinin ülkelerdeki payına yönelik analize de yer verilen raporda, tutar bazında bu şirketlerin Türkiye'deki pazar payının yüzde 47 olduğu ancak bu oranla aralarında Rusya ve Suudi Arabistan'ın da bulunduğu, çoğu gelişmiş ülkenin gerisinde kaldığı bilgisine yer verildi. Öte yandan, Bangladeş, Çin ve Hindistan gibi çok büyük nüfusa sahip ülkelerde, büyük şirketlerin pazar payının sırasıyla yüzde 5, yüzde 16 ve yüzde 34 gibi düşük oranlarda gerçekleştiği bildirildi.

Raporun daha önce fazla veri üretilmeyen Türkiye'deki AR-GE ve yenilikçi ilaçlara erişim gibi yeni verilere de odaklandı. Buna göre, halen patent koruması altında olan ilaçların Türkiye pazarındaki payı yüzde 15 ile önemli ilaç pazarı ülkeler arasında en düşüklerden biri olarak gerçekleşti. Bu ilaçların yüzde 56,9'unun kanser ilaçları olduğu bilgisine yer verildi.

Daha yüksek teknoloji olduğu savunulan biyoteknoloji ilaçlarında, Türkiye'de 124 biyoteknolojik, 28 adet de biyobenzer (biyoteknolojik ilacın aynı etkiye sahip benzeri) ilacın piyasada olduğu, toplam ilaç pazarının yüzde 16,6'sı oranında olan bu ilaçlarda, AB ortalamasındaki ağırlığın yüzde 29,9 düzeyinde gerçekleştiği kaydedildi.

Raporda, Avrupa İlaç Ajansı (EMA) tarafından onay verilen 168 yenilikçi ilacın, kamu ödemesi kapsamında olması ve alternatif geri ödeme ile tedavi basamağı ve diğer geri ödeme kapsamında olması erişebilirlik kriteri sayılarak analiz edildi. Buna göre, Türkiye'de 2023 itibarıyla bu ilaçlardan 10 adetinin erişilebilir olduğu, Bu oranın Almanya'da yüzde 88, İtalya'da yüzde 80, AB ortalamasının ise yüzde 45 olduğu belirtildi. Türkiye'deki yüzde 6'lık oranın en düşüklerden biri olduğu, genel olarak Balkan ve Doğu Avrupa ülkelerinin AB ortalamasının altında kaldığına dikkat çekildi.

Dijitalleşme ve teletıp

Raporda, dijital tıp ve teletıp uygulamaları hakkında da bilgi verildi. Buna göre, Covid-19 salgını döneminde çok sayıda sayısal sağlık aracının tıp alanına girdiği vurgulanarak, bunların giyilebilir teknolojiler, hastane ve şahsa yönelik yazılım ve uygulamalarda yoğunlaştığı, bu sayısal ürünlerin verimlilik ve kolaylık sağladığı, bu nedenle desteklemesi gerektiği belirtildi.

Teletıp (uzaktan iletişim sağlamaya yarayan teknolojilerle hastalara hizmet verilmesi) alanında Sağlık Bakanlığı'nın mevzuat oluşturduğu belirtilen raporda, belirli şartlar altında muayene, klinik parametre değerlendirme, reçete yazılması, sağlığın

22.12.2023

korunması, riskli-yaşlı kişilere yönelik değerlendirme-takip, bakanlığın izin verdiği girişimsel tedaviler, salgın hastalıklar durumunda hizmetler, giyilebilir teknoloji gibi araçlarla sağlık verisi ölçümü ve takibi olmak üzere 8 alanda teletıp uygulaması yapılabildiği anlatıldı.

Acemoğlu: Enflasyon 5-6 seneden önce düşmez

Türkiye'deki enflasyona yönelik açıklamalarda bulunan ünlü ekonomist Prof. Dr. Daron Acemoğlu, "Matematiksel olarak yüzde 70'ten bir enflasyonun yüzde 5'lere düşmesi 1-2 sene sürecek bir şey değil. En azından en iyi en doğru politikalarla bile 5-6 senenin altında olacak bir şey değil." diye konuştu.

Massachusetts Teknoloji Enstitüsü (MIT) öğretim üyesi, ekonomist Prof. Dr. Daron Acemoğlu, Türkiye'deki enflasyona yönelik açıklamalarda bulundu. Habertürk TV Ekonomi Müdürü Zeliha Saraç'ın sorularını yanıtlayan Acemoğlu, 10 sene daha enflasyonla savaşacağımızı ve çabalayacağımızı düşündüğünü söyledi.

Acemoğlu, "Matematiksel olarak yüzde 70'ten bir enflasyonun yüzde 5'lere düşmesi 1-2 sene sürecek bir şey değil. En azından en iyi en doğru politikalarla bile 5-6 senenin altında olacak bir şey değil. Bunu da yaparken halka olan baskı ve bunun masraflarını göz önünde bulundurmak lazım. Türkiye'de zaten bir işsizlik problemi var, bir fakirlik problemi var. Birdenbire bunları da artırmak mümkün." dedi.

Acemoğlu'nun açıklamaları şu şekilde:

2024'te Türkiye ve dünya için gördüğünüz en büyük risk nedir?

- O kadar çok risk var ki hangisinden başlamak gerek bilmiyorum ama tabi ki en başta makro ekonomik riskler var. Hala dünya resesyondan çıkmadı tam anlamıyla, o yüzden de enflasyonun yükselmesi ve faizlerin yüksek olması hala dünya için bir risk.

Amerika'nın şu an ki büyümesi fena değil. Türkiye gibi ülkelerde ise en büyük risk enflasyonun düşürülmesi. Dünyanın başka taraflarında artan enflasyon düşmeye başladı, Türkiye'de hala başlamadı. Çok daha yüksek düzeylerde olduğu için bunun artık bir ekonominin sürekli bir parçası haline gelmesi bir risk.

'TÜRKİYE'DE ENFLASYONU DÜŞÜRMEK İÇİN 10 SENE DAHA ÇABALAMAMIZ GEREK'

Peki düşeceğine inanmıyor musunuz siz? Ne kadar bir süre veriyorsunuz siz?

- Çok çabuk düşecek diye bir şey yok. Matematiksel olarak yüzde 70'ten bir enflasyonun yüzde 5'lere düşmesi 1-2 sene sürecek bir şey değil. En azından en iyi en doğru politikalarla bile 5-6 senenin altında olacak bir şey değil. Bunu da yaparken halka olan baskı ve bunun masraflarını göz önünde bulundurmak lazım. Türkiye'de zaten bir işsizlik problemi var, bir fakirlik problemi var. Birdenbire bunları da artırmak mümkün. Yani ben bir 10 sene daha bizim enflasyonla en azından çabalayacağımızı, savaşıacağımızı düşünüyorum.

'DEMOKRASİ DÜNYANIN HER TARAFINDAN BİR TEHDİT ALTINDA'

Fed faizlerini indirebileceğini belirtti, ama hala şahin açıklamalarda geliyor. Bu bir risk mi Türkiye için?

- Tabi bir risk ama dünyada çok daha büyük riskler var. Gelecek sene için değil gelecek 10 sene için. Yapay zeka her şeyi değiştirecek, yaşlanma her şeyi değiştirecek. Küreselleşmenin sona ermesi ya da daha doğrusu yavaşlaması diyelim, yavaşlamayla beraber dünya yeniden yapılıyor. Bir de tabi ki demokrasi ve siyasal kurumlar var. Demokrasi dünyanın her tarafında bir tehdit altında, bir çok ülkede yeni sağdan da soldan da tehditler geliyor. Bir çok önemli ülkede seçimler var gelecek sene. Bunlar ne olacak, bunlar dünyanın siyasi iklimini değiştirecek seçimler. Bir de en önemli risklere iklim değişikliğini eklemek lazım. Gelecek sene yine kritik bir sene çünkü artık iyice tedbir almanın vakti geldi hatta çok da geç kaldık. Bu risklerin hepsi Türkiye için çok önemli.

Türkiye için en büyük riski ne görüyorsunuz?

- En büyük risk sadece gelecek yıl değil gelecek 20 seneden bahsederek, gelecek 20 senelik pencereyi kaçırmak. Türkiye'nin önünde 20 senelik bir pencere var. Gençlik ve enerji devam ederken ve Türkiye'nin hala dünya konjonktüründe büyük bir patlama yapması mümkünken eğer bunları da düşük verimlilikle, büyümeye ve eşitliğe katkıda bulunan politikalarla devam etmeyip durduğumuz yerde durursak, çok büyük bir risk olur bu ülkemiz için. Türkiye de çok yaşlanacak, biz şuanda çok genç bir ülkeyiz. Tüketim ve girişimcilik bu yüzden çok yüksek. 20 sene sonra Türkiye de yaşlanmış bir ülke olacak. Eğer bu gelecek 10 seneyi de harcarsak, ondan sonra ki 10 seneyi harcarsak o zaman ne olacak Türkiye'nin hali.

Faiz politikasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

- Nominal değil reel faizlerden bahsetmemek. Reel faizlerin negatif olmaması lazım. Yani enflasyon 70 ise faizde 70 olmalı. Bunun sonucu enflasyonu düşürmek. Enflasyonu düşürürsek, yüzde 30 faiz de olur yüzde 10 faiz de olur. Ama önce hangisi olacak? Önce faizleri artırıp büyük bir ekonomik baskı yapan, fakirliği artıran politikalar mı olacak yoksa bir şekilde enflasyonu düşürüp faizler de onlarla beraber düşecek mi? Şu an çok iyimser bir tablo çiziyor hükümet. Sanki bir anda enflasyon düşecekmiş gibi. Buna pek güvenemiyorum.

Merkez bankası en son PPK metninde sıkışmanın sonuna geldik dedi, sonuna geldik demek ne ifade ediyor?

- Bilmiyorum onların aklında ne olduğunu. Enflasyonun bu sene yüzde 60'ın altına inmesi çok zor. Dünyanın her tarafında enflasyon iniyor ama Türkiye'de çok yavaş iniyor. Düşünsenize ABD'den yüzde 10'lardan yüzde 3'lere düştü. O oranla Türkiye'de daha hızlı düşmesi gerekiyordu. Faizlerin artmasına rağmen düşmüyor, demek ki Türkiye'de daha büyük problem var. Ücretler de artıyor, bununla beraber birçok piyasa fiyatları da artıyor. Enflasyonu düşüremedikten sonra, enflasyon yüzde 60'larda faiz yüzde 40'larda kaldıktan sonra bu eksi 20 reel faiz demektir. Eksi reel faizle, kredi yine kimin dostu varsa kimin ahabası varsa ona gider, bu da kredinin doğru kullanılmaması anlamına gelir.

Alım gücünü geri kazanmak ne kadar bir süre alabilir?

- Enflasyon ile birlikte bir kesim alım gücünü kaybediyor, bazıları da kazanıyor. Enflasyonda en büyük problem gelir dağılımına negatif yansıması. Enflasyon ile kaybeden de var, kazanan da var. İşçi, memur kesimi enflasyondan kaybediyor. Enflasyonu, gelir dağılımını düzeltmek için kontrol altına almak lazım.

***'DÜNYADAKİ EN BÜYÜK RİSK GELECEK YILKI SEÇİMLER'
2024'te en büyük risk hangisi?***

- Şu anda en çok dert ettiğim 2024'te dünyanın her yerinde seçimlerin olması. Bu seçimlerde ne olacak, bu seçimlerin dünya barışını nasıl etkileyeceği konusunda endişelerim var var. Aşırı uçlara kaçabilir bu seçimler, sağa sola... Birçok kritik seçim var Amerika'da Avrupa'da...

Enflasyona yüksek faiz dayanmıyor

Şeref OĞUZ

22 Aralık 2023 Cuma

Merkez Bankası (TCMB) yılın son PPK toplantısını gerçekleştirdi ve bir faiz adımı daha attı. Politika faizini 250 baz puan artışla %42,50'ye çıkardı. Bu karar beklentiler doğrultusunda gerçekleşti. Faiz %42,5 ve enflasyon %61,98. Reel faizden hala uzaktayız ve üstelik enflasyon kovaladıkça kaçıyor.

Merkez diyor ki; yurt içi talep sürüyor. Hizmet fiyatları düşmüyor. Jeopolitik riskler de enflasyonu harlıyor. Sınırlı bir iyileşme var. Bu nedenle faizi artırıyorum ve artışı sürdüreceğim. Bu arada sterilizasyon araçlarını da devreye sokacağım ve miktarsal sıkılaştırma yapacağım.

ENFLASYON ATLI FAİZ YAYA

Faiz peşinden tin tin adımlarla ilerlerken enflasyon ha bire koşuyor. Yüzde 70'e doğru yol alıyor. Kiminle konuşsam Mayıs'ı işaret ediyor. Reel sektör temsilcilerinin de katıldıkları sektör toplantılarında hükümet kanadından aldıkları nasihat "mayıs sonrasında enflasyonun düşmeye yüz tutacağı" ve faiz indirimlerinin başlayacağı yönünde. Hatta daha şaşalı toplantılar da gündeme gelecek.

BEŞ ALTI AY KEMER SIKALIM MASALI

Beş altı ay kemer sıkarsak hidayete ereceğiz; ülkemizin kredi risk primi düşecek, kredi kuruluşları not artırmaya başlayacak. Gıdım gıdım gelen sıcak para akışı gürül gürül akacak söylemleri kulaktan kulağa fısıldanırken Mehmet Şimşek 2024'ün zor geçeceğine dair mesajlar veriyor.

Yüksek enflasyon döneminde en büyük sorun; testi kıranla suyu getireni ayırt edememektir. Gerçekte büyüyüp büyümediğini kavramıyor, kârın ne kadarının gerçek olduğunu hesaplayamıyorsun. Bu yüzden ekonomi, daha sağlam paralarla ifade edilmeye zorlanıyor, misal dolar üzerinden fiyatlama gündeme gelebiliyor. Zira lirayı ölçek olmaktan çıkardı enflasyon...

İKİ SORU İKİ CEVAP

Enflasyon gerilemez mi?

Enflasyon yükseldiği gibi, gerileyebilir de... Enflasyonun düşmesi insanların alım gücünün artması, gelirlerinin yükselmesi demek değildir. Enflasyonun düşmesi, fiyatların daha az artması, insanların alım güçlerinin daha yavaş azalması ve neticesinde istikrar ve refah vaadi demektir. Ama hayat pahalılığı hala doruklardadır ve negatif enflasyon yaşamadıkça pahalı hayatımız ucuzlamayacaktır.

Enflasyon, ülke ekonomilerinin kaderi midir?

Değildir; Enflasyon, çoğu kere tercihtir. Yönetilememiş ekonominin nükleer atığıdır. Hızı sindirilmemiş büyümenin motor ısısı, büyümek yerine şişmenin ifadesidir. Karnı her şiş olan, gebe değildir. Çoğu kere gazdır o şişkinlik... Tüketerek büyüyorsanız, kalkınmıyor, şişiyorsunuzdur.

NOT

ELİ KOLU BAĞLI KURBAN, SABİT GELİRLİLER...

Enflasyonun birincil etkilediği kesim; sabit gelirliilerdir. Zira bir tek onlar, artan fiyatlar karşısında gelirlerini artıramaz ve bu yüzden elsiz ayaksız kurbanlar haline gelebilirler. Bakkal etiketlerini ayarlar, market zam yapar, pompacı üstüne koyar ve bu sayede enflasyon külfetini bir başkasına aktarma imkânı bulabilirler. Ancak sabit gelirlinin külfeti devredecek imkânı olmaz, kurbanı olur.

Enflasyonundan şikâyet eden ulusların yapması gereken, iştah ile imkan arasında dengeyi kurmak olmalıdır. Ürettiğinden fazlasını tüketiyorsan, ithalatı patlatırsın. Kazandığından fazlasını harcıyorsan, borcunu patlatırsın. Ayağını yorganına göre uzatmayan kişi için de kaçınılmaz olur bu açıklar... Enflasyon, ayağın yorgandan taşan (doğal olarak üşüyen) kısmıdır. Yorganı büyütmekten ya da boyunu daha da kıvrılmaktan başka yol yoktur.

Elektrikli otomobiller tam gaz

Naki BAKIR

22 Aralık 2023 Cuma

Kasımda trafiğe çıkan otomobil sayısı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 55, toplam taşıt sayısı da yüzde 48,4 artış kaydetti. Trafikte araç sayısı kasımda 179 bin 540; on bir ayda 2 milyon 63 bin 180 adet arttı. Kasımda trafiğe yeni çıkanlar içinde sayıları geçen yılın aynı ayına göre 6 kat artan elektrikli otomobillerin payı yüzde 12,1'e ulaştı, dizellerde ise düşüş var.

Otomotiv piyasasında 'sıfır'da canlılık – ikinci elde kan kaybı şeklindeki trend, kasım ayında daha da belirginleşirken, trafiğe yeni çıkan otomobiller içinde elektrikliğin son dönemde giderek artan payı yüzde 12,1'e kadar ulaştı.

On bir ayda trafiğe çıkan elektrikli otomobil sayısı 55 bini aştı. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı motorlu taşıt piyasalarına ilişkin kasım ayı verilerine göre, sıfır araç satışlarını gösteren trafiğe kaydı yapılan otomobil sayısı kasımda geçen yılın aynı ayına göre yüzde 55 artışla 85 bin 937 adet ve minibüs, otobüs, kamyon, kamyonet, motosiklet, traktör gibi diğer türlerle birlikte yeni trafiğe çıkan toplam taşıt sayısı yüzde 48,4 artışla 182 bin 301 adet olarak gerçekleşti.

Aylara göre 2. el taşıt piyasasında devirler (Adet)*						
	2022		2023		Değ. %	
	Otomobil	Toplam	Otomobil	Toplam	Otomobil	Toplam
Ocak	303.354	467.240	647.852	921.387	113,6	97,2
Şubat	372.156	571.505	492.985	704.954	32,5	23,4
Mart	503.040	762.321	737.443	1.066.442	46,6	39,9
Nisan	605.162	888.543	715.113	1.025.170	18,2	15,4
Mayıs	673.167	969.308	741.828	1.104.572	10,2	14,0
Haziran	710.088	1.030.671	583.627	892.197	-17,8	-13,4
Temmuz	429.378	647.472	567.274	901.725	32,1	39,3
Ağustos	478.053	748.879	551.474	893.913	15,4	19,4
Eylül	476.502	740.861	474.248	774.507	-0,5	4,5
Ekim	500.691	762.921	449.265	723.001	-10,3	-5,2
Kasım	580.271	868.001	452.347	705.023	-22,0	-18,8
Ocak-Kasım	5.631.862	8.457.722	6.413.456	9.712.891	13,9	14,8

*Veriler, noterler aracılığıyla bir veya daha fazla el değiştiren araç sayısını gösteriyor.

Kasım ayında 2 bin 761 aracın trafikten kaydı silinirken, trafikteki toplam araç sayısı 179 bin 540 adet arttı. İlk on bir ayda satılan ve trafiğe kaydedilen toplam sıfır araç sayısı geçen yılın eş dönemine göre yüzde 84,6 artışla 2 milyon 91 bin 21 adede ulaştı. Bunun 855 bin 587'sini, geçen yıla göre sayıları yüzde 67,8 artan otomobiller oluşturdu. Ocak-kasım döneminde 4 bin 623'ü otomobil olmak üzere 27 bin 841 taşıt ise kaydı silinerek trafikten çekildi. Böylece on bir ayda trafikteki araç sayısı net olarak 2 milyon 63 bin 180 adet arttı.

Elektrikli otoda 6 kat artış

Kasımda trafiğe yeni çıkan elektrikli otomobil sayısındaki hızlı artış dikkati çekti. Trafiğe kaydı yapılan elektrikli otomobil sayısı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 596,7'lik bir artışla 1.489 adetten 10 bin 374 adede, bunların toplamdaki payı da yüzde 2,7'den yüzde 12,1'e yükseldi. Kasım ayında trafiğe çıkan otomobillerin 56 bin 497 adetle yine en büyük bölümünü benzinliler oluşturdu. Yeni benzinli otomobil sayısı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 48,3 arttı. Ancak benzinlilerin geçen yıl kasım ayında yüzde 68,7 olan toplamdaki payı bu yıl aynı ayda yüzde 65,7'ye düştü. İkinci en hızlı artış hibrit otomobillerde görüldü.

Yakıt cinsine göre trafiğe yeni kaydedilen otomobiller										
	KASIM					OCAK-KASIM				
	2022		2023		Değ. (%)	2022		2023		Değ. (%)
	Adet	Pay(%)	Adet	Pay(%)		Adet	Pay(%)	Adet	Pay(%)	
Benzin	38.086	68,7	56.497	65,7	48,3	358.103	70,2	564.795	66,0	57,7
Dizel	10.232	18,5	9.508	11,1	-7,1	91.074	17,9	144.957	16,9	59,2
Hibrit	4.815	8,7	8.357	9,7	73,6	43.380	8,5	78.563	9,2	81,1
Elektrikli	1.489	2,7	10.374	12,1	596,7	7.011	1,4	55.424	6,5	690,5
LPG'li	820	1,5	1.201	1,4	46,5	10.206	2,0	11.848	1,4	16,1
TOPLAM	55.442	100,0	85.937	100,0	55,0	509.774	100,0	855.587	100,0	67,8

Hibritlerin aylık sayısı yüzde 73,6 artışla 8 bin 357 adede, trafiğe yeni çıkan tüm otomobiller içindeki payı da yüzde 9,7'ye ulaştı. Dizel araçlarda ise düşüş yaşandı. Kasım ayları itibarıyla yüzde 7,1 düşüşle 9 bin 508 adede gerileyen dizellerin yeni otomobiller içindeki payı da yüzde 18,5'ten yüzde 11,1'e geriledi. Trafiğe yeni çıkan LPG'li otomobiller ise kasım ayları itibarıyla yüzde 46,5 artışla 1.201 adede ulaştı, bunların toplamdaki payı da yüzde 1,4 oldu. Ocak-kasım dönemleri itibarıyla en hızlı artış yüzde 690,5'le elektrikli otomobillerde görüldü.

Geçen yıl ilk on bir ayda sadece 7 bin 11 adet olan trafiğe yeni çıkan elektrikli otomobillerin sayısı, bu yıl aynı dönemde 55 bin 424 adede ulaştı. On bir aylık

dönemlere göre yeni hibrit otomobillerin sayısı yüzde 81,1, dizel otomobil sayısı yüzde 59,2, benzinli sayısı yüzde 57,7, LPG'li otomobil sayısı yüzde 16,1 arttı. Ocak-kasım dönemler itibarıyla trafiğe çıkan otomobiller içinde benzinlilerin payı yüzde 70,2'den yüzde 66'ya, dizellerin payı yüzde 17,9'dan yüzde 16,9'a, LPG'lilerin payı yüzde 2'den yüzde 1,4'e gerilerken, hibritlerin payı yüzde 8,5'ten yüzde 9,2'ye, elektriklielerin payı da yüzde 1,4'ten yüzde 6,5'e yükseldi.

2024'te elektrikli beklenti 100-150 bin adet

Türkiye, Avrupa'nın en hızlı büyüyen elektrikli otomobil pazarı konumuna erişti. Elektrikli otomobillerde bu yılın tamamında 70 bin adede yaklaşması beklenen satışların, 2024 yılında ise iki kattan fazla artışla 100-150 bin adet arasında bir sayıya ulaşacağı tahmin ediliyor. 2023 üretiminin 5 katı kadar sipariş alan TOGG'un, günlük üretiminin 2024'te 200 adedin üzerine çıkarılması hedefleniyor. 2024 boyunca 60 bin adedin üzerinde T10X SUV üretimi gerçekleştirmesi hedeflenen TOGG'da müşteri talepleri önümüzdeki dönemde daha hızlı şekilde karşılanacak. Yerli otomobil TOGG'un yanı sıra Çinli ve Avrupalı markaların 2023 sonlarında başlayan birbiri ardına pazara yeni girişlerinin katlanarak artmasıyla Türkiye'de elektrikli otomobil piyasasının 2024'te yeni rekorlar kırarak zirveye ulaşacağı öngörülüyor.

Trafığe yeni kayıtlar (Ocak-kasım; Adet)			
	2022	2023	Değ., %
Otomobil	509.774	855.587	67,8
Minibüs	4.829	10.652	120,6
Otobüs	4.738	6.308	33,1
Kamyonet	150.287	210.514	40,1
Kamyon	33.695	41.555	23,3
Motosiklet	364.542	880.988	141,7
Özel amaçlı	1.245	1.743	40,0
Traktör	63.629	83.674	31,5
TOPLAM	1.132.739	2.091.021	84,6

2'nci elde kan kaybı arttı

Öte yandan ikinci el taşıt piyasasında ise noter devriyle yapılan satışların geçen yılın aynı ayına göre otomobillerde yüzde 22, toplamda yüzde 18,8 düştüğü kasımda, yılın en kötü ayı yaşandı. Kasımda ikinci elde satılan otomobil sayısı 452 bin 347 ve toplam araç sayısı da 705 bin 23 adet oldu. İlk on bir ay itibarıyla ikinci el taşıt

22.12.2023

piyajasında noterler kanalıyla devirler, 6 milyon 413 bin 456'sı otomobillerde olmak üzere toplam 9 milyon 712 in 891 düzeyinde gerçekleşti. İkinci elde devir sayısı, geçen yılın aynı dönemindeki otomobilde yüzde 13,9, toplamda yüzde 14,8 üzerinde gerçekleşti. 8*Veriler, noterler aracılığıyla bir veya daha fazla el değiştiren araç sayısını gösteriyor.

Abdulkadir Selvi

Hamas'ın eli güçlendi İsrail savaşı kazanamıyor

GAZZE'de çoğunluğu kadın ve çocuklar olmak üzere 21 bin Filistinliyi katletmesine, arkasında ABD başta olmak üzere tüm Batı'nın desteği olmasına rağmen İsrail, savaşı kazanamıyor. Savaş uzadıkça İsrail'in kaybetme riski büyüyor, İsrailli rehinelere ailelerinin baskısı artıyor.

Sahadaki gerçekler, Hamas'ı yok edene kadar bu savaş devam edecek diyen Netanyahu'nun ikinci kez ateşkes için masaya oturmasını sağladı.

İSRAİL KAYBEDİYOR

İsrail ile Hamas arasında ikinci bir ateşkes için müzakereler yürütülüyor. Ama bu kez şartları belirleyici olan büyük ölçüde Hamas, İsrail'in aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu yaklaşık 40 rehinenin serbest bırakılması karşılığında Gazze'de bir hafta sürecek ateşkes teklifini reddetti. İsrail Cumhurbaşkanı Herzog, yeni bir insani ara teklif etti. Hamas, insani arayı da reddetti. Çünkü İsrail bu savaşı kazanamıyor. Hamas'ın eli daha da güçlendi. Şu çok net, İsrail kaybediyor.

Eğer savaş bu şekilde devam ederse kalıcı ateşkes sürecinde İsrail, ateşkesi isteyen ve Hamas, barış şartlarını müzakere eden taraf olabilir.

KATAR VE OSLO

Yeni ateşkes sürecindeki gelişmeler şöyle:

1- Netanyahu, Hamas'la her merkezde rehine takasını müzakere etmek üzere Mossad şefi David Barnea'yu yetkilendirdi. Mossad şefi Katar'a giderek Başbakan Muhammed bin Abdurrah Al Sani ile görüştü.

2- 14 Aralık tarihinde Norveç'in başkenti Oslo'da Mossad şefi David Barnea ile Katar Başbakanı Muhammed bin Abdurrahman Al Sani görüştü.

VARŞOVA'DAKİ GÖRÜŞME

3- Eş zamanlı bir görüşme ise Polonya'nın başkenti Varşova'da yapıldı.

4- Oslo'daki görüşmenin ardından sürece Mısır da dahil edildi. Hamas'ın siyasi büro şefi İsmail Haniye de Katar'dan Mısır'a geçti.

MISIR'DA MÜZAKERELER BAŞLADI

5- 20 Aralık'ta Kahire'de başlayan müzakerelere Hamas'ın yanı sıra İslami Cihat Hareketi de dahil oldu. İslami Cihat'ın elinde de İsrailli rehineler bulunuyor. İslami Cihat Genel Sekreteri Ziyad en- Nehale'nin Mısır'a gideceği açıklandı.

6- Mısır'da başlayan ama Katar'da devam edecek olan müzakerelerde rehine takası, insani yardımların Gazze'ye ulaştırılması, hastanelerin ilaç ve tıbbi malzeme ihtiyaçlarının karşılanması gibi başlıklar ele alınıyor.

HAMAS'IN ÖN ŞARTI

7- Hamas, rehine takasından önce İsrail saldırılarının durdurulmasını ön şart olarak koşuyor. Saldırıları devam ederse takası unutulmuyor diyor.

8- İsrail, Hamas'ın elinde 129 rehinelerinin bulunduğunu açıkladı. Rehinelere ailelerinin baskısı nedeniyle İsrail, ateşkesi mecbur.

9- Daha önce 7 gün süren geçici ateşkesi Hamas ile İsrail arasındaki rehine takasında İsrailli bir rehineye karşılık olarak İsrail hapishanelerindeki 3 Filistinli serbest bırakılmıştı.

TAKAS ORANI DEĞİŞTİ

10- Hamas'ın elinde İsrailli generaller, albaylar, binbaşılar ve değişik rütbelere sahip askerler bulunuyor. Hamas, askerler rehinelere karşılık olarak İsrail hapishanelerinde bulunan 7 bin Filistinlinin serbest bırakılmasını istiyor. İsrail, 2011 yılında er Gilat Şalit'e karşılık 1027 mahkumu serbest bırakmak zorunda kalmıştı.

11- İsrail, rehine takası için iki haftadan bir aya kadar sürebilecek bir geçici ateşkes öneriyor. Hamas ise kalıcı ateşkesi zorluyor.

12- Hamas, ateşkesle birlikte İsrail'in Gazze'den çekilip 7 Ekim öncesi sınırlara dönülmesini istiyor. İsrail buna yanaşmıyor.

ANKARA'YI PAYLAŞMIŞLAR

MERAL Akşener dedi ki: “Ankara’yı paylaşmışlar, İstanbul’u bilmiyorum isimlerine kadar. Mesela Polatlı’ya eski Ankara İl Başkanımız, GİK üyemiz Yetkin Öztürk gelecekmiş. Ama bunlar CHP’den aday olacakmış... Ben öyle anladım konuşmadan. Daha ilginç de Gölbaşı’na da Yakup Odabaşı gelecekmiş. Hiçbirinden haberim yok.”

TASLAK VERMİŞ

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş da “Şimdi de dün bahsedilen isimlerle ilgili konuşmak gerekirse biz ne Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel’in ne de Sayın Meral Akşener’in bilgisi dahilinde olmayan bir faaliyet yapma durumunda değiliz. Hepsi kendileriyle görüşülerek yapılmıştır. Taslak istenilmiştir, taslak sunulmuştur” dedi.

SEÇİM KULİSİ

Bu kulisi 3 Ağustos 2023 tarihinde Hürriyet’teki köşemde yazmış, katıldığım televizyon programlarında açıklamıştım. Gerçeklerin bir gün ortaya çıkmak gibi bir huyu var. 3 Ağustos’tan bu yana yaklaşık 5 ay geçti ama yazdıklarımın doğru olduğu ortaya çıktı. Bunu şunun için yazıyorum. Güvenilir kaynaklardan elde ettiğim kulisleri yazıyorum. 6’lı Masa’ya 6 kanatlı melek muamelesi yapıldığı dönemde yaşanan kavgaları yazdım. Sonuç ne oldu? Kim haklı çıktı? Kim doğru gazetecilik yapmış?

AHLAK YOKSUNU

Bazı yazılar vardır ki zamanı bekler bazı zamanlar da yazıyı. Bu yazı da onlardan biri. Ben bir gazeteci olarak kulisi yazarım. Siyasetçiler değerlendirir, değerlendirmez orası benim vazifem değil. Bugün doğruluğu ortaya çıkan kulisi yazdığımda bazı ahlak yoksunu siyasetçiler kendilerine yakışan, kendilerini tarif eden, tıynetlerini, karakterlerini ortaya koyan ifadelerle bana hakaret ettiler.

Şimdi onlarla mahkemelerde hesaplaşıyorum.

ÖZÜR DİLEYECEKLER Mİ

Peki bu gerçekler ortaya çıktıktan sonra benden özür dileyecekler mi? Nerede onlarda o erdem,o ahlak, o insanlık?

CHP’DE İMAMOĞLU ÇATLAĞI

KURULTAYDAN sonra Ekrem İmamoğlu’nun CHP lideri gibi hareket etmesinin partide yarattığı rahatsızlık büyüyor.

CHP’de 11 milletvekilin yaptığı toplantı o açıdan bir başlangıç. Milliyet’ten Mehtap Gökdemir’in haber doğru. Adayların belirlenme sürecinde bu sorunun daha da büyümesi bekleniyor. Çünkü İmamoğlu, büyükşehir belediye başkan adaylarına müdahale ediyor. Özgür Özel İzmir için Özlem Çerçioğlu’na söz

vermiş. İmamoğlu ise Buğra Gökçe'yi istiyor. Bu nedenle İzmir adayı açıklanamıyor. Bu tek bir örnek.

ADAYLAR İMAMOĞLU İLE GÖRÜŞÜYOR

Belediye başkan adayları Özgür Özel'le değil, Ekrem İmamoğlu ile irtibat kuruyor. Bu da partide çift başlılığa ve huzursuzluğa neden oluyor. O nedenle CHP'li 11 milletvekilinin toplantısında dile getirilen eleştirilerin azı var çoğu yok:

1- Ekrem İmamoğlu, CHP'den büyük değil. İmamoğlu partiyi uçuruma sürüklüyor. CHP için bir beka sorunu halini almaya başladı.

İYİ PARTİ KAVGASI

2- İYİ Parti ile girdiği polemik doğru değil. Güçlkle kurulan ittifaklar boşa harcanıyor. Kişisel hırsları için bunu yapıyor.

3- CHP Grubu'nda milletvekilleri arasında bu konuda çok rahatsızlık var. İmamoğlu'nun geri çekilmesi bile düşünülebilir

ÖZGÜR ÖZEL DAHİ

Bir grup CHP milletvekilinin rahatsızlıkları bunlar. Ama İmamoğlu'nu engelleyebilmeye güçleri yeter mi? Sanmam. Ama böyle giderse önümüzdeki seçimde İmamoğlu onların milletvekilliğini engeller. Çünkü CHP'de bütün ipler İmamoğlu'nun elinde. Özgür Özel, İmamoğlu'na rağmen bir belediye başkanını bile belirleyemez.

Esfender KORKMAZ

Kurumsal yapıda reform

Muhalefet şimdiye kadar ya iç çekişmelerle boğuştu veya insanların zaten yaşadığı yoksulluğu onlara tekrar – tekrar anlatmaya çalıştı.

Halka umut vermedi. Gerçekte Muhalefetin umut olması için halka kurtuluş yolunu göstermesi gerekir.

Öte yandan bu gün yaşamakta olduğumuz ekonomik sorunlar, AK Parti öncesinde olduğu gibi yalnızca İktisat politikaları ile çözülemez. Çünkü bozulan yalnız ekonomi değil, ekonominin altyapısı olan kurumsal yapı da bozuldu. İstikrar için önce kurumsal yapı reformu yapmak gerekir.

1 -Demokrasi ve Hukuk

Hedef tam demokrasiye geçmek olmalıdır. Bu nedenle;

Başkanlık sitemi kaldırılmalı ve parlamenter sisteme geçilmelidir.

Seçim ve siyasi partiler yasası değişmesi, siyasi parti adaylarının yüzde 95'i doğrudan parti üyeleri tarafından seçilmesi gerekir. Merkez kontenjanı için yüzde 5 marj verilebilir.

Türkiye'de hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığı, Avrupa Birliği Müktesebatını aynen kabul etmesi ile ancak gerçekleşir.

Avrupa Birliği müzakerelerine bakmadan; müktesebat içinde yar alan hukuk müktesebatı yasalaştırılmalı.

Avrupa İnsan hakları mahkemesi ve Anayasa mahkemesine uymayan mahkemeler ve hükümetler için müeyyide uygulaması yasası çıkarılmalıdır.

2.Kurumsal Devlet Düzenine Geçmeliyiz.

Anayasada ve yasalarla, laik devlet teminat altına alınmalı. Devletin ve devlet imkanlarının dini alanda kullanılmasını önlemek için, diyanet işleri Başkanlığı kaldırılmalı ve camilerin bakımı, din adamlarının maaşları belediyeler tarafından yerine getirilmelidir.

Merkezi devlet ve yerel yönetimler arasında, yetki ve sorumlulukları yeniden düzenlemek gerekir.

Yerel yönetimler Merkezi tasalluttan çıkarılmalı; belediye oluşturma ve kaldırılması için referandum şartı konulmalıdır.

Planlama, İşleyiş ve örgütlenme yapısı; belediyelerin kendileri tarafından yapılmalı. Denetim iç denetim yoluyla yapılmalı. Parti Genel merkezlerinin, İşleri bakanlığının ve valilerin vesayet yetkisi kaldırılmalıdır. İcabı halinde, Belediye Meclis üyelerinin onda birinin isteği ile denetim ve yolsuzluk iddialarında kovuşturma, Sayıştay ve yerel mahkemeler tarafından yapılabilir.

Belediyelerin de kendilerini ve bölgelerinin haklarını ilgilendiren konularda doğrudan mahkemeye gitme hakları olmalıdır.

Tüm imar planlaması ve uygulaması Belediyeler tarafından yapılmalı; Çevre ve şehircilik bakanlığı ve TOKİ'nin merkezden plan yapma yetkileri kaldırılmalıdır.

Belediyelerin vergi toplama hakkı genişletilmeli, özel kişi ve şirketler tarafından belediyelere yapılacak hibeler, okul, yurt, hastane şeklinde aynı nitelikte olabilmelidir.

Türkiye'nin 1988 yılında imzaladığı ve 1993'te yürürlüğe giren Avrupa Konseyi Yerel Yönetimler özerklik şartnamesinde Türkiye'nin çekince koyduğu maddelerden yukarıdaki prensiplere uyan ve demokratik olanlarla ilgili çekincelerini kaldırmak gerekir.

3. Devlette idari yapı değişmelidir.

Devlet idari yapısında, kurumsal devleti temsil eden eski müsteşarlık sistemine geçilmeli ve Bakan yardımcılığı makamı kaldırılmalıdır.

Memur alımı yazılı sınav yoluyla yapılmalı ve mülakat kaldırılmalıdır. Devlet fonksiyonları yeniden tarif edilmeli ve bu fonksiyonlara uygun liyakat esası getirilmelidir.

Bakanlıkları da bu fonksiyona göre yeniden oluşturmak gerekir. Söz gelimi Milli Emlak Genel Müdürlüğü, Çevre Bakanlığına değil, Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlanmalıdır.

Altyapı yatırımları bütçeden yapılacak, zaruri halde yap- işlet devret yolu ile ihale edilmeli ve tekrar söylemek gerekirse; kamu-özel işbirliği yasası tamamıyla kaldırılmalıdır.

Bürokrasi tamamıyla E devlet üzerinden veya internet üzerinden yapılmalı. Özellikle yatırımların teşvikinde objektif kriterler konulmalı ve yatırım teşviklerinin denetimi yalnızca Sayıştay tarafından iş bitiminde yapılmalıdır.

Sit alanları ve çevre koruma; ilgili belediye ve Üniversiteler işbirliği içinde yapılmalı. Merkezi devletin kontrolü ve yetkisi kaldırılmalıdır.

Cumhurbaşkanlığı örtülü ödeneği kaldırılmalı, Kamuda ithal araba kullanımı yasaklanmalı, Kamu ihale yasası, hiçbir istisna getirilmeyecek şekilde yeniden düzenlenmeli, bütçeden yapılan tarımsal destekler, GSYH'nin en az yüzde biri ve üstünde olmalıdır.

4. Çağdaş Eğitime Geçmeliyiz

Hedef; eğitimin iktisadi ve sosyal kalkınmanın ve insan refahının bir aracı haline getirmek olmalıdır.

Eğitimin kalkınmada beklenen pozitif etkiyi yaratması için, eğitim için ayrılan kaynakların en verimli ve etkin şekilde kullanılması gerekir.

Eğitimin yatırım vasfını artırmak için yükseköğretimde ve özellikle teknik eğitimde fırsat eşitliği sağlanmalıdır. Yetenekli olanlar ne kadar geniş tabandan seçilirse, eğitimin yatırım vasfı o kadar yüksek olur. Bunun için eğitim prensipte devlet tarafından ve parasız verilmelidir. Paralı eğitimde ise tam burslu kontenjanını yüzde 20'ye çıkarmak gerekir.

Devlet Üniversitelerinde isteyene kredi verilmelidir.

Yüksek öğrenimde açık öğretim öğrenci sayısı örgün öğretimden fazladır. Açık öğretim düzeni kaldırılmalı; Devlet Üniversitelerinin kapasiteleri artırılmalıdır.

Eğitimde işgücü planlaması yapılmalı. Yüksek öğrenimde İşgücü Talebine uygun vasıfta eğitim kurumları açılarak eğitim yapılmalıdır...

Beyin göçünü durdurmak için, işsizlik oranı düşürülüp, AR-GE harcamalarını artırmak, yurt dışına gidenler için yüksek teşvik vererek geri getirmek gerekir.

Eğitimi ideolojik tuzaktan kurtarmak gerekir. Bunun için de imam hatip liseleri talebe göre açılmalı; ihtiyaçtan fazla olan imam-hatip okulları mesleki ve teknik okullara çevrilmelidir.

Üniversiteleri siyasi vesayetten kurtarmak gerekir. YÖK düzeni kaldırılmalı, Üniversitelerde bilim özgürlüğü ve idari özerklik sağlanmalıdır. Vakıf Üniversiteleri kâr amaçlı olmaktan çıkarılmalı, istismarları önlemek için uygun olmayanlar devletleştirilmelidir.

Üniversitelere bilimsel ve idari özerklik getirilmelidir.